

Telegraful

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)

Sibiu

Abonamentele:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Anunțurile și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

† Dr. Augustin Dumitreanu
(1852—1930)

In 28 Februar a. c. Dr. AUGUSTIN DUMITREANU, generosul fondator dela Șardul de lângă Alba-Iulia, împlinise vârsta de 78 de ani, ear astăzi, în 6 Martie, primum neașteptata și dureroasă știre a încetării sale din viață...

Doctorul DUMITREANU făcea parte din lumea altruistă a societății noastre înainte de război, ale cărui urmări stricătioase n'au putut s'guduie caracterul tare al celui răsărit din mijlocul unor părinți țărani săraci, cinstiți și cu frica lui Dumnezeu.

Înainte cu cinci ani, în 1925, Doctorul Dumitreanu întemeiază, prin act solemn, «Fundațiunea lui Dr. Augustin Dumitreanu de Șard», cu un însemnat capital și cu menirea ca Arhiepiscopia și Mitropolia noastră să distribue, la timpul său, burse și ajutoare studențimii ortodoxe române, ușurând traiul celor care se luptă cu necazuri și nevoi la învățătură.

Sufletul vrednicului și pilduitorului bărbat, împăcat cu Dumnezeu, că și-a împlinit datoriile de bun creștin ortodox, apucă astăzi drumul veșniciei, ear noi rugăm pe Cel Atotputernic să-l sălășluească în locașul de fericire, unde nu este întristare și durere.

Inmormântarea răposatului va avea loc în Șard la 8 Martie a. c. la ora 2 d. a. Serviciul funebrel va fi oficiat de I. P. S. Sa Mitropolitul NICOLAE.

Veșnică să-i fie amintirea!

Ortodoxismul în „Valea Jiului“

Strigăte de biruință și măturire se înalță în corturile celor neprihăniți; dreapta Domnului câștigă biruință. Psalm 118, 15.

Amintirea este încă vie, în sufletele noastre, când I. P. S. Sa, Mitropolitul Nicolae al Ardealului, a descins în Valea Jiului, să sfințească bisericile române ortodoxe, ridicate pe aceste meleaguri legendare prin pitoresc și prin sbuciumul vieții omenești — prinsă într-o veșnică convulsie.

În această atmosferă vâzolită de vânturile revoltei, în această înclăștare a luptei pentru existență, ce sloboade scârșniri de dinți și pumnii se strâng, rotind mișcări agitate în văzduh, pe aceste locuri tulburate de fulgerile șovinismului, prozelitismului confesional și sectar, a înflorit mugurul vieții religioase ortodoxe, a cărei mireasmă, înviorătoare azi, neutralizează turmentația vieții de trudă.

Bisericile, zidite și sfințite toamna aceasta, ne atestă cu cea mai riguroasă certitudine, vigoarea «dreptei credințe» moștenită dela părinții «necălcători de lege» păstrată cu sfințenie și canalizată spre menirile ei legitime. Căci ele s'au ridicat dintr-o necesitate imperativă a efluviiilor vitale, ce curg pe alvia sufletului creștinului sincer, sbuciumat de îndemnurile creației spirituale, a ortodoxismului, care în sine nu este decât, o condensare de valori spirituale — forțe ce germinează fericirea și mântuirea vieții omenești.

De această bogăție spirituală, de acest elan vital al ortodoxismului, ne vorbesc azi, aceste locașuri de închinare prin suplețea arhitectonică și prin pictura lor, care în năvala culorilor a putut să substanțializeze mult din armonia divinului... În fiecare linie, în fiecare iconiță spânzurată în zid, pulsează, un curent de viață nouă, înfiorată de «taina cea din veci ascunsă»...

În sânul acestor «Temple», glasul dreptelor Scripturi ce cheamă la mântuire, azi răsună sonor, vibrant, tâlcuind din înțeleg-

lepciunea — iubirea și dreptatea, Tatălui ceresc, răscolind sufletele și rostogolind valuri de lumină peste îndeletnicirile lor. Clopotele, din turlele însemnate în creștet cu crucea biruinții lui Hristos, azi umplu de zvon valea, chemându-și credincioșii la sânul mângăerilor și milelor lui Dumnezeu, ca să le dea temeiuri credinței, puteri nădejdei și îndemnuri iubirii creștine.

...Parcă vezi aeve pe Mântuitorul cum veghează din depărtările azure, asupra gospodăriei sufletești din casa Lui, trimițând Duhul sfânt, ca să lumineze cugețele, să încălzească inimile, să fecundeze viața, sporind strădaniile întru săvârșirea binelui, dreptății și păcii, fiilor Lui. În apropierea acestor sfinte altare, trăiești lumea unei reverii spirituale. Ființa îți este involburată de mistica ortodoxismului ce transpiră abundent din cultul divin, inimile își măresc cadența, svâcnind, înviorate de undele iubirii Mântuitorului ce năvălește din viziunea jertfei pe Golgota; gând nou de viață se zămislește din goana prin învățăturile Lui; simți cum te fură aripile șerpuitoare ale fumului de tămâie, să te ducă, să te ascundă sub strașina fericirii «Impărăției cerești»...

Firea se transfigurează, viața își trasează largi perspective. Drumul rosturilor existenței vremelnice se poleiește cu lumina idealurilor veșnice, ce se proiectează în timp și spațiu prin lăntă Evangheliei, ascultată și tâlmăcită, lângă smerenia icoanelor ce au localizat, prin simplitatea culorilor, viața mântuită — supra-spiritualizată a Sfinților.

Oricine, care este pătruns de acest duh nou de viață, ce evadează hotarele trupului ca să se contopească în «unitate», se întreabă: unde, mai mult ca aici, ortodoxismul poate imprima vieții, efigia caracterului divin? Răspunsul este cert, că numai aici, în mijlocul și în viața credincioșilor lui, chinuți în fiecare clipă de nesiguranța vieții, urmăriți continuu de fantoma vițiilor, narcotizați de promisiunile fericitoare ale sectanților, care mai de care

camuflete cu o deosebită ingeniozitate.

Unde ar fi putut găsi, acești oameni, alinare, îndemn și încredere în viață, mai mult ca altul, decât numai în fața «Prestolului» pilduind viața și jertfa Mântuitorului? Am zis mai mult ca «altii», pentru că între viața minei și viața plugarului este o mare deosebire. Plugarul trăiește, o viață plină de optimismul patriarhal, în satul lui, plin de senin și soare. Respiră aerul curat și înviorător al zorilor viorii și al amurgurilor însângerate. Își scaldă ochii, toată ziua, în înseninările cerului însoțit, iar în serile răscolite de adierile molcomite al zefirului, își gonește gândul printre bulgării de aur, ținându-l pe bolta azură ferecată cu melancolia visărilor târzii. Are siguranța vieții. Se simte stăpânul ei. — Pe când minerul?... Ochiul lui nu rătăcește pe depărtările albastre, ci în lucirea unei lumini palide ce vine dela lampa prinsă în piept, coboară în adâncul pământului, fără cer. Gândul lui, nu colindă cărările visului — uitării de sine — ci, înăbușe între părății umezi și sombri ai tunelului ce înaintează, spre miezul pământului, prin straturi de carbuni. În piept soarbe praful carbunelui, fumul dinamitei și tot atâtea miasme ce le exală pământul mușcărit. Viața lui pendulează între «a fi» și «a nu fi», iar în suflet i se adună revolte nebune născute din truda muncii, căci de multeori sapă și scurmă flământ și gol...

Data fiind această stare din viața minerilor, ne întrebăm: cine altul, decât Hristos, putea să-i cheme mai sincer, mai cald, mai blând lângă inima Lui, plină de iubire, și în casa tatălui Lui, ca să-i mângăie, să-i odihnească și să le destăinue secretul fericirii veșnice? Sigur că nime altul, decât El, care strigă duios ca un «Părinte»: «Veniți la mine voi cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi»... Dar nici ei, nu s'au simțit mai bine decât lângă Mântuitorul și cu El întotdeauna. Au venit și aici, adunați din toate părțile pământului românesc, în această Vale și s'au

înfrăit prin mărturisirea aceleiaș credințe străbune; au turnat în faptă viața credinței ortodoxe; au primit și au păstrat în inimile lor pe Hristos, propovăduit cu mult zel, — acum câteva decenii, când Valea Jiului, nu însemna nimic, — de venerabili preoți, azi trecuți la cele eterne. Preoți plini de râvnă pentru Hristos, cum a fost entuziasmul apostol al ortodoxismului, preotul Avram Stanca, cel ce a însemnat aceste meleaguri cu sămânța «legii celei adevărate». Munca acestui venerabil preot, a rămas pildă vie urmașilor, precum și o datorie de a o continua și fructifica în realizări demne de majestatea ortodoxismului. Și ei, ceice au trăit și trăesc sub sugestia apostolatului înaintașilor, și-au făcut azi datoria în plin, sporind și canalizând spre tot ce este frumos și ideal — viața enoriașilor, lor. Bisericele zidite din obolul material al minerului și sporul sufletesc al lui, plus sprijinul neprecupețit ce l-a dat «Societatea minieră» de aici, nu sânt decât dovezi incontestabile, că sfaturile și îndemnurile spre bine ale preoților au fost bine chibzuite și date «cu vreme și fără vreme».

Așa că azi, în Valea Jiului, pe lângă toate înclășările luptei pentru existență, peste toate necazurile muncii, peste toate învrăjbirile politice, naționale și confesionale, planează o atmosferă de senină religiositate înmiresmată de florile ortodoxismului. Trunchiul vieții se mlădie și se împletește cu duhul Evangheliei, iar spre orizontul viitorului se conturează figura de lumină a Mântuitorului, vestind biruința ortodoxismului...

Dreapta Domnului câștigă biruință...
C. Zolcan.

Biserici ortodoxe nouă. După prăbușirea imperiului rusesc au luat ființă următoarele biserici ortodoxe:

1. Biserica ortodoxă din Polonia, cu cinci milioane credincioși, toți ruși.
 2. Biserica ortodoxă a Litvaniei, 50,000 credincioși, aproape toți ruși.
 3. Biserica ortodoxă a Letoniei, cu 200,000 credincioși, o treime letoni.
 4. Biserica ortodoxă a Estoniei, cu 200,000 credincioși, o pătrime ruși, restul ruși.
 5. Biserica ortodoxă a Finlandei, 70,000 credincioși, majoritari estoni.
 6. Biserica ortodoxă a Georgiei, cu 2 milioane credincioși, georgieni.
- Toți aceștia aparțineau înainte bisericii ortodoxe a Rusiei.

Manifestație. Studenții dela facultatea teologică din capitală au ținut Duminecă, în 21. c., un serviciu religios la biserica din piața Sf. Anton, pentru pomenirea creștinilor omorâți de autoritățile comuniste din Rusia. Dela biserică au plecat în cortegiu la statuia lui Mihai Viteazul, unde s'au rostit cuvântări și s'a arătat importanța bisericii într'un stat civilizat, înfierându-se atitudinea sovietelor împotriva religiei; după aceasta mulțimea s'a împrăștiat în liniște.

Nr. 2390/1930. Pres.

Circulară

cătră toate Oficiile protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

Rugăciuni pentru creștinii persecutați în Rusia

Este cunoscută persecuția grozavă cu care bolșevismul din Rusia s'a năpustit asupra credinții în Dumnezeu, asupra bisericii și asupra slujitorilor și credincioșilor ei.

Nici păgânismul de odinioară nu s'a făcut vinovat de atâtea acte de cruzime împotriva bisericii lui Hristos ca dureroasa rătăcire a bolșevismului. Catedrale mari și biserici nenumărate au fost închise, zeci de episcopi și mitropoliți și sute de preoți au fost uciși fără de vină ori își trăiesc zilele în temnițele întunecoase ale Rusiei; Duminecele și sărbătorile au fost desființate, cele sfinte au fost în așa fel batjocorite, cum nu s'a mai pomenit în tot trecutul creștinătății. Ca culme a nebuniei la care au ajuns, bolșevicii au ridicat o statuie lui Iuda Iscarioteanul, care a vândut pe Domnul Hristos.

În toată lumea s'a răspândit ca fulgerul știrea despre prigoanele ce le îndură din partea bolșevicilor, frații noștri creștini din Rusia și proteste s'au ridicat în toate țările creștine împotriva asupritorilor și a necinstitorilor de Dumnezeu.

Nu putem rămânea nepăsători nici noi față de acele prigoane și ca unii ai căror înaintași au avut să sufere mult pentru credința lor, ne simțim datori să venim prin rugăciunile noastre către Dumnezeu într'ajutor fraților noștri creștini de sub stăpânirea bolșevică.

Drept aceea orânduim ca în ziua de 9 Martie, adică în Dumineca ortodoxiei, în care drele sf. liturghii la ectenia cea mare după: „Pentru cei ce înoată...” să se intercaleze aceasta: „Pentru ca să caute cu ochiul cel milostiv asupra Sfintei Sale Biserici și s'o păzească nevătămată și neiruită de eresuri, de necredință și de prigoane, și cu paza Sa s'o îngădească, Domnului să ne rugăm”, apoi: „Pentru ca să lumineze gândurile celor întunecați prin necredință, cu lumina înțelegerii de Dumnezeu, iar pe ai Săi credincioși să-i întărească și neclintiți în dreapta credință să-i păzească, Domnului să ne rugăm”, iar la sfârșitul liturghiei se va citi această rugăciune:

„Dumnezeule cel prea înalt, Stăpâne și Făcătorule a toată făptura, Tie-ți aducem mulțumită noi nevrednicii robii Tăi, că nu Te întorci de la noi pentru păcatele noastre, ci mai vârtos cu milostivirile Tale ne întâmpini; pentru a noastră mântuire ai trimis pe Unul născut Fiul Tău în lume și cu darul Sfântului Duh ne mângâi și întărești în mântuitoarea credință, mărturisim Doamne nemăsurata și marea Ta iubire de oameni, dar văzând împotririle și prigonirile ce se fac dreptei credinți, cu smerenie Te rugăm întru tot bunule Stăpâne, caută spre biserica Ta și o izbăvește de vrășmașii ei cari prin învățături greșite și prin patimi pierzătoare de suflet se împotrivesc adevărului evangheliei Tale, se lapadă de moștenirea Ta și înlătură harul Tău cel sfânt; întărește-ne în dreapta credință, luminează ochii celor rătăciți cu lumina adevărului Tău, înmoaie inimile cele impietrite, ca să Te cunoască și să se întoarcă spre Tine toți ceice s'au lăpădat de stânta Ta biserică. Dă Doamne tuturor bucuria mântuirii Tale; întoarce-i pe toți spre iubirea, nădejdea și credința cea adevărată, ca împreună cu cetele îngerești neosândiți să preamărim pe Dumnezeu, Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt — Treimea cea sfântă în vecii vecilor. Amin!

În predica ce o va ținea fiecare preot va da lămuririle necesare și va trezi comunitatea de simțire cu cei ce se găsesc în suferințe pentru credința lor.

În parohiile în cari s'ar întâmpla să nu ajungă această circulară până la Dumineca Ortodoxiei, se vor îndeplini cele cuprinse aici în Dumineca imediat următoare.

Sibiu, la 3 Martie 1930.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Catolicii din Polonia. Autoritatea bisericească din Polonia a pornit proces pentru restituirea unui număr de 724 biserici cu averile lor, pe motiv că aparțineau bisericii romano-catolice și unite când Rusia la împărțirea Poloniei le-a dat bisericii ortodoxe, când credincioșii catolici au trecut la ortodoxie. Stăpânirea polonă deși e convinsă că transferarea patrimoniului s'a făcut în mod arbitrar de către regimul țarist, a consimțit să se trateze această chestie din partea tribunalelor, îndrumând autoritatea bisericească să prezinte dovezile tezei lor.

Multe biserici nu mai au credincioși ortodocși și sânt în stare ruinată. În multe locuri catolicii n'au unde să se închine.

Inaugurarea cursului de drept bisericesc

Sâmbătă, în 1 Martie 1930, s'a ținut, la facultatea de drept a universității Regele Ferdinand I din Cluj, lecția de inaugurare a dlui Dr. V. Moldovanu, noul profesor de drept bisericesc la această facultate.

A participat, la solemnitate, mult public de studenți și fruntași intelectuali din localitate, între cari și dl ministru de interne, Dr. Al. Vaida-Voevod. Biserica noastră a fost reprezentată prin P. S. Sa episcopul Nicolae.

Mai întâi a luat cuvântul decanul facultății de drept, dl prof. Dr. R. Boilă, care în calde cuvinte arată figura și rolul noului profesor universitar.

După aceasta a urmat lecția de inaugurare. Dl Dr. V. Moldovanu, după ce a mulțumit tuturor celor de față pentru prezența lor, și după ce a asigurât pe dl Dr. P. Poruțiu, vrednicul profesor al universității din Cluj, că-i va continua opera începută, și pe studenți că se va purta cu ei ca un bonus pater familias, într-o conferință, de aproape o oră, a expus teza *Tendințele de evoluție ale raporturilor dintre biserică și stat*.

În rezumat dl profesor constată că în antichitate nu se putea vorbi de un raport al bisericii cu statul, pentru că pe atunci biserica nu era constituită în înțelesul de azi al cuvântului. Prima diferențiere începe abia în primele 4 veacuri ale erei creștine, când biserica, din cauza persecuțiilor, a trăit și s'a organizat independent de stat. A urmat apoi era unității bisericii cu a statului, eră în care cele două noțiuni se confundau, și de unde a ieșit biruitoare concepția statului asupra bisericii.

La noi pentru biserica ortodoxă există un fel de semi-separatism, biserica subvenționată de stat își menține autonomia, pe lângă un drept de control al statului, iar pentru biserica catolică un sistem de tratate internaționale, concordatul. Tendința este separatismul dintre biserică și stat, tendința ce se va manifesta în întreaga Europa. Cum biserica noastră ortodoxă dispune azi de multe posibilități de a se consolida materialmente, ar fi bine ca să se facă cele mai mari economii, adunând bani albi pentru zile negre. Despre acest separatism nu poate fi nici vorbă, — dar cine poate garanta ziua de mâine?

Întorcându-se earăș la opera de apostolat pe care o are a o îndeplini la Cluj, dl profesor Moldovanu amintește cuvintele marelui rege Ferdinand:

«Închinat adevărului, pe căi de dreptate», cuvinte ce se află săpate pe placa de marmoră din hall-ul universității, a încheiat recitând câteva versuri din poezia: *Ca'n basme-i a cuvântului putere, de Vlahuță*.

Serbare culturală religioasă în Rășinari

Școala ortodoxă română de cântăreți din Sibiu a aranjat o frumoasă serbare culturală-religioasă la Rășinari în ziua de Duminecă 2 Martie a. c.

Înainte de amiază, profesorii și elevii școlii, împărțiți la ambele biserici ortodoxe au cântat la utrenie, ear sfânta Liturgie au cântat-o elevii în cor de trei voci la biserica cea nouă, sub conducerea prof. N. Topolog. Părintele St. Morar, dir. școlii, a rostit o înșufleșită predică despre adevăratul post.

După terminarea sfintei liturghii, școala a vizitat mormântul marelui mitropolit Andrei Șaguna, unde s'au cântat câteva cântări funebreale și s'au dat elevilor lămuriri asupra marelui

bărbat al bisericii și al neamului românesc.

După amiazi, în localul căminului cultural și în fața marelui public rășinărean, elevii școlii au desfășurat un larg și bine întocmit program, constând din o parte teatrală, la care au fost instruiți și conduși de inimosul secretar al școlii dl E. Sârbu, și mai multe cântări religioase și naționale sub conducerea prof. Nicolae Topolog.

Este un frumos și promițător progres al tănărului institut de educație religioasă și o dovadă că și înțelege scopul pentru care a fost înființat, trimițând bisericilor noastre de pe sate oameni bine pregătiți pentru a munci cu râvnă în via Domnului, alături de preoții noștri.

P.

INFORMAȚIUNI

Monetele metalice, de câte 5 și 20 lei, comandate în Anglia și sosite în țară, se pun în circulație săptămâna viitoare.

Sală de lectură. «Astra» și-a deschis sala de lectură din «Muzeul Astrei» Sibiu. Publicul poate cerceta sala de lectură de la ora 9—1 a. m. și 4—6 p. m. E de dorit ca să consulte revistele și ziarele un public cât mai numeros Biblioteca centrală rămâne, deocamdată, închisă și pe mai departe.

Rugăciuni se vor rosti în Dumineca de 16 Martie 1930, în toate bisericile din eparhia arhiepiscopului de Canterbury și York, pentru cei loviți cu ocazia prigonirilor religioase din Rusia.

ȘTIRI LOCALE

Dare de seamă și mulțumită. Convenirea socială, organizată de «Reuniunea femeilor ortodoxe române din Sibiu-Iosefin», pentru înfrumusețarea bisericii, la 27 Februar a. c. a fost cercetată de public ales și numeros. După frumosul concert, dat de corul Academiei teologice sub conducerea dlui profesor Nicolae Oancea, au urmat declamări, dansuri naționale sub conducerea dnei directoare Petrescu, apoi teatru și o veselă petrecere românească. Cu acest prilej au binevoit a rescumpăra biletul: Onor. institut de credit «Albina» 600 lei, dl Alexandru Bolotoff fost guvernator, dl Constantin Popp câte 200 lei, dl Valeriu Caicuțiu 120 lei, dnele Cornelia Theil, Maria Caicuțiu și Elisa Dvorak, câte 100 lei. Peste taxa de intrare au dat: dl David Mohan 200 lei, Iosif Serafim protopop și dl Dr. Căpitănovici câte 140 lei, dl Victor Lazar, I. B. Boiu paroh, dl Anastasiu Bolu, Dr. Gheorghe Bărbat și dna Elena Simțion câte 100 lei, dl maior Roman, dl căpitan Eli, Dumitru Sârbu și dna Asinefta Dordea câte 80 lei, Secția corespondenței «Albina» 60 lei, dl prof. T. Popovici 50 lei și dl Gheorghe Poponea 40 lei. În numele comitetului aducem tuturor cea mai sinceră mulțumită. *Victoria Bolu* prezidentă, *Letiția Imbăruș* casieră.

Nr. 99/1930.

Convocare

Având în vedere dispozițiile cuprinse în art. 68 și 70 din Statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române, prin aceasta convoc Adunarea generală ordinară a protopopiatului Sebeș, pe Joi, în 20 Martie a. c. la 10 ore a. m., în Casa națională (culturală) din Sebeș, strada Ioan Paraschiv Nr. 9, cu următoarea

ORDINE DE ZI

1. Deschiderea adunării prin președinte.
2. Numirea unui notar și 2 băr-

bați de încredere pentru procesul-verbal.

3. Raportul protopopului despre starea protopopiatului pe anul 1929.

4. Raportul consiliului protopopesc pe anul 1929.

5. Socotelile protopopiatului pe anul 1929.

6. Votarea bugetului protopopiatului pe anul 1930.

Sebeș-Alba, la 25 Februar 1930.

Sergiu Medean
protopop.

Pagina Sf. Părinți

Sf. Ioan Gură de aur

III. *Oratorul.* — Am spus (în Nr. 15 a. c.) că Sf. Ioan Crisostom a fost, înainte de toate, orator și predicator. Cuvântările sale sânt cu adevărat dintre cele mai frumoase.

Să încercăm a ne da seama care sânt notele caracteristice ale elocinței sale. Vom avea de cules mai mult decât o învățătură.

1. Pe Crisostom l-a distins mai întâi o elocință firească. Dotat în chip admirabil pentru cuvântare, pe amvon se simțea cu desăvârșire la largul său. Aceste daruri le cultivase și dezvoltase prin exercițiu și studiu; această retorică câștigată a trecut oarecum în substanța genului său și s'a contopit cu el. Totul curge ca din izvor. Limba, vocabularul de care se folosește, sânt în linie generală elemente ale celui mai bun și mai pur grecism; dar și în această privință nici o căutare, nici o pretențiune. «Stilul e firesc ca și compozițiunea. Mare, larg, de-o frumoasă și mândră simplitate, câte-odată naiv, câte-odată sublim... aflăm în compozițiune câte-o neglijență deliberată poate, și dacă este o artă oarecare în aceasta, se reduce tocmai la acea neglijență» (Martin).

2. Elocință populară și practică. Marele predicator francez Bossuet, comparând între oaltă pe fericitul Augustin și pe sf. Crisostom, zice: «Unul ridică spiritul spre considerațiuni mari și subtile, celalalt îl readuce la măsura și la capacitatea poporului. Primul prea abstract poate, al doilea prea simplu și prea popular. Aceste note departe de-a fi scăderi de-ale celor doi autori, constituie ceea ce a avut unul fieștecărele mai eminent». Practic, popular: s'a remarcat că Crisostom a predicat mai ales morală; preocuparea lui era de-a reforma moravurile; dar predicii și îndemnulilor sale, el le dă o formă, un ton încât să poată fi înțelese de toată lumea, de masa poporului, care forma doar grosul ascultătorilor săi. Cum am mai amintit, în discursurile sale intră puțină filosofie, puține raționamente abstracte, întâlnim mai degrabă imagini, comparațiuni, argumente familiare, trase din lucruri cunoscute și din viața zilnică. Omiliile preotului din Antiohia nu cunosc metoda și stilul arhitectural al predicatorilor clasici francezi din veacul al XVII; ele nu constituie o compoziție cu subîmpărțiri subtile tinzând către o demonstrație finală și complexă a unui adevăr de morală sau de credință... Cuvântul său are mai multă difuziune, el nu ar fi în stare să l supue acestei dialectice încete... El este familiar, convingător, în înțelegere cu ascultătorii săi. Le vorbește de tot ceea ce li ocupă: aici li laudă pentru atențiunea lor, aici se plânge de răceala cu care l întâmpină, de multele lor absențe... Crisostom își urmărește oile cuvântătoare și'n afară de biserică, le condamnă greșelile, le susține curajul și le cheamă mereu în adevăratul staul, chiar și după îndelungate rătăcirii. Ținând seama de acestea, este inevitabil ca

forța doctrinară a discursului să fie diminuată și să cedeze locul îndemnilor și sfaturilor morale. Elocința lui Gură de aur nu perde însă nimic, căci lucrul important în predică este să dai inteligențelor ceea ce pot asimila. O învățătură mai înaltă nu ar fi convenit acelor spirite mărginite sau superficiale. Sfântul vorbea pentru a le converti și a le îndruma spre bine și își potrivea deci cuvântul capacității lor.

3. Elocință îmbelșugată și numeroasă. Sfântul Crisostom, predica de două ori pe săptămână, cel puțin, Sâmbăta și Dumineca, iar când veneau sărbători, lucrul se întâmpla și mai des. În decursul păresimilor, predicările erau ear mai dese, și când se apropiau Paștile, deveneau zilnice. Obșnuit. Autorul nu scria de mai înainte ceea ce avea să predice. După medita profund subiectul, care era de cele mai multeori textul Scripturii pe care trebuia să-l explice, el se abandona ușurinții sale firești și urmărea atitudinea ascultătorilor, după care se orienta apre a și continua, restrânge sau modifica firul discursului său. Era hotărâtoare și impresia ce i o făcea lui discursul propriu. Astfel în elocința sa nu intră nici o nuanță de rigiditate. Iată ce zice autorul Martin despre compoziția predicilor lui Crisostom: «Nici un plan, nici un cadru, nici o regulă, nici-o schiță de mai nainte fixată, ci în linie generală se urmărește confirmățiunea adevărului și îndreptarea moravurilor, nici un fel de unitate, totul este o conversațiune neprevăzută». Oratorul e reținut totuși prin textul evanghelic, și dacă-l părăsește câteva momente pentru o digresiune practică, revine iar la el, continuând astfel discursul. În cuvântările sale este totdeauna multă amplitudine, precum și ceva din abundența asiatică. Este o consecință a improvizației, dar și o condițiune pentru a se face înțeles din partea ascultătorilor. Un cuvânt prea calculat nu ar fi fost înțeles. Lucrurile au trebuit să fie măcinate, diuete rezonamentele și explicațiunile, trebuia evitat pe cât posibil orice efort pentru mințile acelea rudimentare. Auditorul accepta de altfel cu bunăvoință excursurile Sfântului, cuvântul său armonios și abundent li mângăia dulce și chiar când li lovea, li provoca totuși admirațiunea. Predicatorul blama aplauzele acestea, dar, la urma urmelor, se bucura și profita pentru a înăspri și mai mult amenințările și sfaturile sale.

4. În ce privește obiectele ce le-a tratat Crisostom în predicile sale, am putea spune că n'a neglijat nici una din părțile moralei creștine, se poate însă remarca, cum a tratat cu predilecțiune despre milostenie. Sărăciile milostenia! «Nici un moralist, zice Villemain, nici un orator al amvonului modern, nu a egalat vreodată vioiciunea convingătoare și ineplisabilă abundență de care Crisostom a făcut uz în această privință. Nici odinioară nu s'a știut pune mai bine omului la inimă, mizeriile omului, nici a se mișca inima pentru a o porni spre binefacere și virtuți». Stăruința lui a fost așa de mare, încât ne pune în nedumerire, dacă n'a depășit cumva măsura și dacă avea de fapt idei sănătoase și drepte, asupra legitimității și stabilității dreptului de proprietate. «E de înțeles, observă M. Legrand, că Sf. Crisostom să fi părut ca un personagiu periculos, și că a trebuit să se apere în diferite rânduri ca fiind dușman al bogaților. «Dar, adaugă el: Ar fi totuși o mare greșală de-a crede că ar fi fost sau că ar fi voit să fie un agitator sau tribun. Ranelor spirituale nu credea că e bine să le aducă vinedecare prin violență sau prin constrângere exercitată din afară... Ceeace

Sf. Crisostom cere, dorește și recomandă, nu este spoliatiunea, exproprierea bogaților săraci, și adopțiunea săracilor din partea celor bogați. Sfântul e aplicat cu ușurință să creadă că, la originea averilor, se află adeseori fraudă și nedreptatea, nu voiește însă să generalizeze această observațiune, ci insistă mai curând asupra acestei idei, că bogații nu sânt în definiție, decât financiarii, bancherii Proniei dumnezeiești, și că este de stricta lor datorie să coreagă prin milosteniile lor, repartițiunea inegală a bunurilor.

IV. *Scrieri.* — Nici un părinte grec, cu excepția lui Origen, n'a lăsat o operă așa de considerabilă ca cea a lui Crisostom. Este apoi foarte probabil că multe din cuvântările sale, culese de stenografi, nu mai sânt pierdute pentru posteritate. Să amintim scrierile sale principale.

1. *Discursuri.* Trebuie să distingem aici omiliile exegetice, care comentează în ordine vreo carte din Sf. Scriptură, și discursurile independente care nu ofer această particularitate. Din primele posedăm peste 640, dintre cari 140 asupra Testamentului Vechi și restul de 500 și mai bine asupra Noului. Între acestea din urmă cele mai vrednice de remarcat sânt cele 32 care comentează epistola către Romani. Isidor de Peluze a zis despre ele că, Sf. Pavel, dacă ar fi voit el însuși să se explice în limbaj atic, nu ar fi fost în stare s'o facă altfel». Discursurile independente mai multe de o sută, tratează diferite subiecte, morală, ascetism, dogmă, controverse, sărbători creștinești, elogiile sfinților, etc. Câte unele sânt de circumstanță pură și nu se referă la nimic din viața liturgică. Printre acestea din urmă, trebuie să dăm primul loc celor 21 de discursuri, «Asupra statuiilor», rostite în 387 la Antiohia când cu asediarea acestui oraș. «Acest Demostene creștin, zice Bossuet, a rostit atunci omiliile demne, prin elocința lor, de Grecia antică, prin pietatea lor, de timpurile apostolice». S'ar putea spune același lucru despre cele două discursuri asupra disgrăției lui Eutropiu din 399.

2. *Spiritualitate.* — Crisostom a fost un ascet, și'n această calitate li datorăm mai multe lucrări pentru apărarea vieții monahale, împotriva disprețuitorilor săi; recomandă fecioria, stăruința în văduvie și justifică încercările pe care Pronia ni le trimite. Dar tratatul său principal în materie de spiritualitate este scrierea: «Despre preoție», în șase cărți, compusă între anii 381—386, unde înalță demnitatea episcopilor și-a preoților, expune datoritiile lor și pune în relief multiplele lor îndatoriri. Este una din lucrările cele mai cunoscute ale lui Crisostom. Se numără vreo 80 de ediții. (In românește a fost tradusă la 1865 și scrisă cu litere cirile. Dacă ne vor permite forurile competente, vom reproduce traducerea lui Barac la această pace în tipar nouă și'n limbă acomodată, revizuiind eventual și traducerea. Va fi pentru fiecare preot un mijloc admirabil de spiritualizare și de trezire în vederea chemării lui înalte).

3. *Epistole.* — În fine posedăm dela Sf. Crisostom 242 de epistole, care datează toate din ultimii ani ai vieții sale; sânt epistole de afaceri sau familiare. Remarcăm mai ales cele 17 epistole către diaconeasa Olimpiada, văduva devotată, sfânta capabilă să înțeleagă lecțiunile de seamă pe care i le dădea asupra utilității suferințelor. Aici vedem descoperindu-se toată grandoarea sufletului marelui episcop.

Operele Sf. Ioan Crisostom se află în Migne P. Gr. t. 47—64.

Gheorghe Secaș
profesor de teologie

(24) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile, de la prima publicare în Tel. Rom., pentru întregirea parohiilor de cl. III-a Valea-Sângeorgiu și Ruși cu filia Streiu, din protop. Hațeg.

1. În Valea-Sângeorgiu, venitele sânt:

a. Salar dela stat, conform calificățiunii și anilor de serviciu.

b. Sesie parohială de 9 jugăre.

c. Una măsură de porumb nesfârșat, dela fiecare familie și una zi de lucru.

d. Stola obișnuită în tract.

e. Casă parohială nu este.

2. În Ruși cu filia Streiu, venitele sânt:

Matera: a. Salarul dela stat.

b. Sesie parohială de 7 jugăre 1233 st. □ și 2 jug. din Ref. Agr.

c. Stola fixată de cons. par. care se poate vedea la of. protopopesc.

d. Casă parohială nu este.

Filia: a. Sesie parohială de 18 jug. 873 st. □

b. Stola ca și în materă.

Impozitul, după sesia parohială, îl plătește parohul.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs, cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc, având a se prezenta în parohia care li privește, pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Hațegului, în înțelegere cu consiliile parohiale respective.

Hațeg, la 24 Februar 1930.

Sebastian Rusan
adm. protopopesc.

Nr. 20/1930 prot.

(25) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a Boița, protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi apariție a concursului în Tel. Rom.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat.

2. Sesiune parohială: 3 jugăre 1494 □.

3. Stola uzitată și stabilită la 16 Ianuar 1930.

Cei îndreptățiți la acest post sânt invitați să-și trimită petițiile, provăzute cu documentele necesare, în termen, subsemnatului oficiu și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului în înțelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, la 8 Februar 1930.

Emilian Cioran,
protopop.

Biserica ortodoxă română Șugag

Nr. 18/930

(22) 3—3

Publicațiune

Biserica ort. rom. Șugag, județul Alba, vinde prin licitațiune publică conform art. 94—106 ai legii noi a Contabilității publice, materialul lemnos din pădurea bisericească așa numită «Dosul Mărtiniei» în cantitate de 10557 m. steri lemn de fag.

Prețul de strigare este 422.280 Lei, sub care preț materialul nu se va vinde.

Garanția de 42.228 Lei se va depune la reprezentanța proprietarului înainte de începerea licitației.

Licitația se va ține la primăria comunală din Șugag în ziua de 17 Martie 1930 ora 11 dimineața.

Condițiunile de licitație se povădea în orele oficiale, atât la Oficiul parohial din Șugag, cât și la Ocolul silvic Sebeș.

Pentru biserică:

George Perian
paroh.

Călăuza agricolă

de prof. D. Comșa, hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă și populară între cărțile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpați, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Prețul unui exemplar tomul I Economia câmpului e 90 lei, tomul II Pomărițul și Vieritul 50 lei și tomul III Legumărițul și Florărițul 60 lei. Tus trele tomurile, broșate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei și taxa poștală cu recomandare 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMȘA în Sibiu sau Bibliotecii Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite prețul de mai înainte sau cu ramburs.

A apărut și se află de vânzare la Bibliotecia Arhidiecezană din Sibiu

Viața lui Isus

de

Giovanni Papini

în românește de

ALEXANDRU MARCU

Prețul Lei 180.—, plus porto poștal Lei 15.—

Dela Bibliotecia Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile și de o execuție foarte frumoasă.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Bibliotecia arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament”

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că sa fie cât mai accesibile la înțelegerea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55.—. Bibliăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comanda de cel puțin 10 exemplare li se da 20% rabat.

Bibliotecia Arhidiecezană

Citiți și răspândiți ziarul
Telegraful Român

Reverenzi preotesti**După ultimele cerințe**

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preț convenabil la

Croitoria

(23) 1—7

Dumitru Dusleag**Sibiu, Târgul Peștelui Nr. 12**

în depozit: ștofe în permanență

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după A. Huonder, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Bibliotecia Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere

de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130.—

„ II „ 150.—

„ III „ 120.—

„ IV „ 200.—

plus spese postale Lei 30.—.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Bibliotecia Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

În editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Bibliotecia Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

Au apărut:

Manuale de limba română

de E. HODOȘ

I. Carte de citire și Gramatică pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noțiuni de Stilistică și Poetică și Carte de citire (pentru Istoria Literaturii); și

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANĂ în Sibiu

Dela Bibliotecia Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești**, de dna MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii și țesături rom. vol. II 600

Caietul I Modele de cusături românești 25

„ II „ „ „ „ 40

„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite și prin poștă alăturând 10 lei spese de poștă.

La Bibliotecia Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

— prețuri moderate —

A apărut și se află de vânzare la Bibliotecia Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți ale

Testamentului Vechiu

de Arhiepiscopul-Mitrofor Dr. VASILE TARNAVSCHI prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400.—. La comanda se alătură Lei 20.— pentru spese poștale.

Au apărut și se află de vânzare la Bibliotecia Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut:

Povățuitorul Creștinului ort.

de Pr. Ioan Stefan Popescu

o minunată cărțică de rugăciuni și povești despre cum trebuie să se poarte creștinul adevărat în biserică. Prețul leg. 40 Lei. Broș. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Bibliotecia Arhidiecezană din Sibiu.